

Kasvun ja oppimisen lautakunta 15.06.2022 § 112

§ 112

Kuntalaisaloite erityisryhmien lisäämisestä Espoon kouluihin

Valmistelijat / lisätiedot:
Mäkinen Merja

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa erityisryhmien lisäämistä koskevaan kuntalaisaloitteeseen selostusosan mukaisen vastauksen ja toteaa, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuntalaisaloite

Kuntalaisaloitteessa esitetään, että erityisluokat tulee saada takaisin Espoon kouluihin. Esitystä perustellaan sillä, että aloitteen tekijät (32 henkilöä) pitävät erityisluokkien poistamista virheenä. Aloitteen tekijöiden näkemyksen mukaan yleisopetuksessa on liian suuret ryhmäkoot, erityisen tuen oppilaat eivät saa tarvitsemaansa tukea, muiden oppilaiden oppiminen häiriintyy ja opettajat väsyvät.

Nykytila

Perusopetuslain 17 §:n mukaan erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa. Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen päätös, jossa määrätään mm. oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan perusopetusta kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti. Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Huomiota tulee kiinnittää oppimisen esteettömyyteen sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Tukea järjestetään yhteisöllisiin ja oppimisympäristöön liittyvin ratkaisuin oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaten. Koulussa käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta oppilaalle tarkastellaan ja arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla

toteuttaa oppilaalle aikaisempaa paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja. Tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omassa opetusryhmässä ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtämistä toiseen opetusryhmään tai kouluun.

Opetusryhmien muodostamisesta säädetään perusopetusasetuksen 2 §:ssä. Erityisluokkien ryhmäkoko saa olla enintään kymmenen oppilasta, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetuksessa kahdeksan oppilasta ja vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden opetuksessa kuusi oppilasta. Yleisopetuksen ryhmäkoko ei ole säännelty asetuksella. Kasvun ja oppimisen lautakunta on linjannut (28.4.2022 § 71), että yleisopetuksessa vuosiluokilla 1–2 opetusryhmät muodostetaan pääsääntöisesti korkeintaan 25 oppilaasta. Vuosiluokilla 3–6 opetusryhmät muodostetaan pääsääntöisesti korkeintaan 32 oppilaasta. Kaikkien vuosiluokkien osalta rehtori/koulunjohtaja voi ylittää perustellusta syystä lautakunnan päättämän oppilasmäärän 1–2 lähikoulupaikkaa tarvitsevalla oppilaalla ryhmää kohden. Kouluilla on siten harkintavaltaa ryhmien muodostamisessa.

Erityisen tuen päätöksessä määrätään oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä: erityinen tuki järjestetään pääsääntöisesti joko yleisopetuksen yhteydessä (integraatio) tai erityisluokalla. Oppilas voi opiskella osittain myös muussa kuin hänelle pääsääntöiseksi osoitetussa opetusryhmässä. Koulut arvioivat oppilaan edun ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioiden erityisen tuen tarkoituksenmukaisimman järjestämistavan oppilaan erityisen tuen päätöksen puitteissa. Koulut voivat pedagogisin ratkaisuin ryhmitellä oppilaita joustaviin opetusryhmiin hyödyntäen omia tila- ja henkilöstöresurssejaan. Vuonna 2020 Espoossa 38,1 % erityisen tuen oppilaista opiskeli kokonaan erityisryhmässä (muu kuin erityiskoulu), kun koko maassa vastaava osuus oli 27,0 %.

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää vuosittain perustettavista uusista erityisluokista. Lukuvuoden 2022–2023 erityisluokkien perustaminen yläluokille on käsitelty lautakunnan kokouksessa 30.3.2022 ja alaluokille 28.4.2022. Alakoulun vuosiluokille perustettiin 16 uutta erityisluokkaa ja yläkoulujen vuosiluokille 12 uutta erityisluokkaa. Lukuvuonna 2021–2022 Espoossa on toiminut 90 alueellisesti ja 134 kaupunkitasoisesti muodostettua erityisluokkaa.

Erityisluokkien perustaminen valmistellaan vuosittain erityisen tuen koulutussuunnittelijoiden, perusopetuksen aluepäälliköiden sekä rehtoreiden alueellisena yhteistyönä. Erityisluokkien sijoittelun tavoitteena on osaltaan vahvistaa lähikouluperiaatteen ja yhtenäisen perusopetuksen toteutumista. Uusia erityisluokkia perustetaan huomioiden sekä oppilaskohtaiset että alueelliset erityisen tuen tarpeet.

Kuntalaisaloitteessa esitetään inklusion selittävän suomalaisten PISA-tulosten laskua. Viimeiset PISA 2018 –tulokset eivät tue tätä päätelmää. Lukutaidossa, joka oli tutkimuksen pääpainoalue, Suomen pistemäärän keskiarvon lasku vuoden 2015 PISA-arviointiin verrattuna ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Lukutaidon osaaminen on pitkällä aikavälillä laskenut Suomessa, kuten OECD-maissa keskimäärin. Lukutaidon heikkenemiseen liittyy lukuharrastuksen ja kiinnostuksen lukemiseen väheneminen sekä lukemiseen kielteisesti suhtautuneiden osuuden kasvaminen. PISA-tuloksissa huolestuttavana on pidetty oppilaiden välisten oppimiserojen kasvua ja heikosti osaavien oppilaiden osuuden

lisääntymistä. Tähän pyritään valtakunnallisesti vastaamaan perusopetuksen laadun ja tasa-arvon toimenpideohjelmalla. Valtuustokauden tavoitteiksi Espoossa on muun muassa asetettu, että Espoo on jatkossakin Suomen johtava oppimiskaupunki ja oppimistulokset ovat Suomen parhaat sekä perusopetuksessa että toisen asteen koulutuksessa. Espoon perusopetuksen lisätunnit säilytetään vähintään nykytasolla. Myönteiset tunnekokemukset, ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Oppilaiden ja koulujen erilaiset tarpeet tunnistetaan ja kaikkien oppimista edistetään opetuksen eriyttämisellä sekä riittävällä erityisellä tuella.

Päätöksessään lukuvuoden 2022–2023 oppilaspaikoista vuosiluokille 1–6 (28.4.2022 § 71) Kasvun ja oppimisen lautakunta on päättänyt, että erityisopetusta lähdetään uudistamaan yhteistyössä koulujen kanssa. Uudistuksen etenemisestä raportoidaan säännöllisesti lautakunnalle.

Päätöksen tiedoksi

Tämä päätös lähetetään tiedoksi aloitteen yhdyshenkilölle, jonka tulee hallintolain 56 §:n 2 momentin perusteella ilmoittaa tiedoksisaannista muille aloitteen tekijöille.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Kuntalaisaloite Lisää erityisryhmiä Espoon kouluihin

Tiedoksi

Aloitteen tekijät / yhdyshenkilö